GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PREPARATORY EXAMINATION

2016

MEMORANDUM

ACCOUNTING (10710)

MARKING PRINCIPLES

1. Penalties for foreign items are applied only if the candidate is not losing marks elsewhere in the question for that item (no penalty for misplaced item). No double penalty applied.
2. Penalties for placement or poor presentation (e.g. details) are applied only if the candidate is earning marks on the figures for that item.
3. Full marks for correct answer. If the answer is incorrect, mark the workings provided.
4. If a pre-adjustment figure is shown as a final figure, allocate the part-mark for the working for that figure (not the method mark for the answer).
5. Unless otherwise indicated, the positive or negative effect of any figure must be considered to award the mark. If no + or – sign or bracket is provided, assume that the figure is positive.
6. Where indicated, part-marks may be awarded to differentiate between differing qualities of answers from candidates.
7. Where penalties are applied, the marks for that section of the question cannot be a final negative.
8. Where method marks are awarded for operation, the marker must inspect the reasonableness of the answer and at least one part must be correct before awarding the mark.
9. In awarding method marks, ensure that candidates do not get full marks for any item that is incorrect at least in part.
10. Be aware of candidates who provide valid alternatives beyond the marking guideline.
11. Codes: f = foreign item; p = placement/presentation.

12. This memorandum is not for public distribution, as certain items might imply incorrect treatment. The adjustments made are due to nuances in certain questions.

18 pages

GAUTENG DEPARTMENT OF EDUCATION

PREPARATORY EXAMINATION – 2016

ACCOUNTING

MEMORANDUM

QUESTION 1: BANK AND CREDITORS' RECONCILIATION

1.1 BANK RECONCILIATION

1.1.1 Calculate the bank balance as at 31 July 2016.

– R13 500✓✓ + R123 800 ✓– R90 950✓– R270 ✓– R2 400✓ + R6 000 ✓– R1 900✓+ R1 350 ✓+ R2 950 ✓= R25 080☑ one part correct

OR

– R13 500 + R123 800 – R90 950 – R270 – R2 400 + R6 000 – R1 900+ (R7 050 – 5 700) + R2 950 = R25 080

BANK			
	123 800	*	13 500
	6 000		90 950
	1 350		270
	2 950		2 400
			1 900
		Balance	**25 080**
	134 100		**134 100**
Balance	**25 080**	one part correct	

*-19 650 + 9 500 – 2 950 - 400

BANK			
	123 800	*	13 500
	6 000		90 950
	7 050		5 700
	2 950		270
			2 400
			1 900
		Balance	**25 080**
	139 800	one part correct	**139 800**
Balance	**25 080**		

11

1.1.2 Prepare the Bank Reconciliation Statement on 31 July 2016

BANK RECONCILIATION STATEMENT ON 31 JULY 2016			
	Debit	Credit	**If one column is used**
Credit balance as per Bank statement	one part correct	✓☑ 17 980	17 980
Credit outstanding deposit		✓12 800	12 800
Debit outstanding cheques			
No. 687	✓950		**(**950)
No. 692	✓4 750		**(**4 750)
Debit balance as per Bank account see 1.1.1	☑25 080		**(**25 080)
Both totals ☑	30 780	30 780	

7

1.1.3 **Explain ONE internal control measure that can be used to ensure that this problem does not occur.**

✓✓

- Insist that all cash collected is deposited daily.
- Division of duties where one person collects cash and another deposits the cash
- Check documentation on a daily basis; receipts must equal deposits.
- Rotation of duties

2

1.2 CREDITORS' RECONCILIATION

1.2.1 **Explain why the balance of the Creditors' Control Account and the total of the Creditors' List should correspond.**

Possible answers✓✓

- The Creditors' Control Account is a summary of all the individual transactions in the personal accounts of creditors in the Creditors' Ledger
- It is prepared from the same documents, therefore the balance on the Creditors' Control Account must be equal to the total of the Creditors' List.

2

1.2.2 **Reconcile the Creditors' Control Account with the Creditors' List on 31 August 2016. The balance in the Creditors' Control Account was R108 450 and the total of the Creditors' List was R104 865.**

	CREDITORS' CONTROL		CREDITORS' LIST	
	DEBIT	**CREDIT**	**DEBIT**	**CREDIT**
		108 450		**104 865**
A.	✓1 080			
B.	**(825 + 825)**✓✓1 650			
C.			✓405	
D.		**(981 – 918)** ✓✓63		**See creditors control** ☑63
E.		✓810		✓810
F.		✓180		✓180
G.	✓1 260			
☑ Both Totals	**BALANCE**	105 513	**BALANCE**	105 513

13

TOTAL MARKS
35

QUESTION 2: MANUFACTURING, CONCEPTS AND NOTES
CONCEPTS

2.1 **Indicate whether the following statements are TRUE or FALSE. Write only 'true' or 'false' next to the question number (2.1.1–2.1.3) in the ANSWER BOOK**

2.1.1	True	✓
2.1.2	False	✓
2.1.3	False	✓

3

2.2 THE CLOTHING FACTORY SHOP

2.2.1 **Prepare the Factory Overheads Note to the Production Cost Statement**

Indirect materials (9 800✓ + 39 800✓ – 7 300✓) x $\frac{2}{3}$✓	one part correct 28 200☑
Salary: Foreman	216 000✓
Rent expense $(\frac{130\ 000}{13} X \frac{12}{1}$✓$) X \frac{600}{1\ 000}$✓	one part correct 72 000☑
57 600 – 1 marks 9 000 – 1 mark Indirect wages (6 x 50 x 192) ✓ + (3 x 40 x 75) ✓	one part correct 66 600☑
Depreciation on factory equipment	56 250✓
(–1 foreign items max – 2	439 050☑

14

2.2.2 **Calculate on Direct material cost on 29 February 2016.**

164 800✓ + 950 800✓ + 47 500✓+ 225 000✓✓ – 251 000✓

= 1 137 100☑ operation one part correct

7

Calculate on Direct labour cost on 29 February 2016.

844 600 ✓ + 228 400 ✓ + 97 856 ✓

=1 170 856☑ operation one part correct

4

2.3 FAST MOVERS FACTORY SHOP

2.3.1 **Calculate the break-even point.**

$$\frac{R612\,000\checkmark}{R270\checkmark - R170\checkmark} = \frac{R612\,000}{R100}$$

= 6 120 units ☑One part correct

4

Patrick is satisfied with the break-even point. Explain. Quote figures.

- The BEP dropped from 7 000 units to 6 120 ✓✓
- The business is producing 12 000 units, which exceeds the BEP.✓✓
- This indicates that the business is still making a profit.

4

2.3.2 **Identify ONE specific factory cost that has improved. Quote figures.**

Direct materials cost✓per unit reduced from R95 to R85 ✓

Provide ONE possible reason for this.

Any one valid reason e.g. ✓✓

- Greater efficiency in using raw materials / less wastage
- Better quality of raw materials leading to less wastage
- Found a supplier closer to the factory to reduce carriage
- Reduction in price / exchange rate (if imported)

4

TOTAL MARKS
40

QUESTION 3

3.1 **Match the concepts in Column A with the descriptions in Column B.**

3.1.1	**C**	✓
3.1.2	**D**	✓
3.1.3	**A**	✓
3.1.4	**B**	✓

4

3.2 FOLLOWS ON THE NEXT PAGE

3.2 YEH HAI LIMITED.

3.2.1

YEH HAI LIMITED **INCOME STATEMENT FOR THE YEAR ENDED 29 FEBRUARY 2016**		
Sales 5 970 000 – 70 000 ✓– 15 000✓ one part correct		☑5 885 000
Cost of sales 3 200 000 – 10 000 ✓✓ one part correct		☑ (3 190 000)
Gross profit operation	**7**	☑2 695 000
Other operating income operation		☑190 039
Bad debts recovered		**3 860**
Rent income 234 000 – 49 500✓✓☑ one part correct		☑184 500
Provision for bad debts adjustment 22 000– 20 321		✓✓1 679
Gross operating income	**7**	2 885 039
Operating expenses operation		☑ (2 372 572)
Salaries and Employer's contribution		**921 268**
Directors' fees		**840 000**
Loss on sale of asset		**10 000**
Audit fees 76 000 + 24 000		✓✓ 100 000
Sundry expenses 292 330 – 10 000		✓✓282 330
Bad debts 12 100 + 675✓☑ one part correct		☑12 775
Depreciation see 3.2.2 FA		☑193 199
Trading stock deficit 1 534 000 ✓+ 10 000 ✓– 1 531 000✓ one part correct		☑13 000
Operating profit (loss)	**14**	☑512 467
Interest Income		**27 000**
Profit (loss) before interest expense operation		☑539 467
Interest Expense 600 000 + 423 000 – 948 000		✓✓ (75 000)
Profit (loss) before tax operation		☑464 467
Income Tax 150 000 + 17 000		✓✓ (167 000)
Net profit (loss) after tax operation	**7**	☑297 467

35

3.2.2 **Prepare the following notes to the Balance sheet. (Statement of Financial Position)**

FIXED/TANGIBLE ASSETS

	Land and Building	Vehicles	Equipment
Carrying value at the beginning of the year		☑ 416 000	✓ 110 000
Cost (452 000 + 200 000)	✓ 4 789 720	**652 000**	**760 000**
Accumulated depreciation		**(236 000)**	**(650 000)**
Movement			
Additions	✓ 2 000 000		
Disposal at carrying value 200 000 – *72 000		✓✓☑ any figures (128 000)	
Depreciation for the year		✓ (83 200)	✓✓ (109 999)
Carrying value at the end of the year	**6 789 720**	✓ 204 800	operation ☑ 1
Cost	**6 789 720**	**452 000**	**760 000**
Accumulated depreciation		**(247 200)**	operation ☑ (759 999)

* (200 000 – 10 000 – 118 000)

13

ORDINARY SHARE CAPITAL

AUTHORISED
Number of authorised ordinary shares: 3 000 000 shares

ISSUED	**R**
2 000 000 Ordinary shares beginning of the year	**5 000 000**
250 000 ✓ Ordinary shares issued during the financial year at @R7 each✓ operation	☑1 750 000
10 000✓ Ordinary shares repurchased at the average share price *R3✓✓ any one part correct	☑ (30 000)
2 240 000✓ Ordinary shares in issue at the end of the year operation	☑6 720 000
$\frac{*5\,000\,000 + 1\,750\,000}{2\,250\,000}$	

9

3.3 AUDIT OF PROTEA LIMITED

3.3.1 **The business received a (qualified, unqualified, disclaimer) report.**

Disclaimer✓

Give a reason for your answer
ANY ONE ✓✓

- The external auditors did not express an opinion on the financial statements of Protea Ltd.
- Auditors were unable to express an opinion because they were not able to verify a significant part of the company's transaction.
- Auditors were unable to express an opinion because there was insufficient evidence.

3

3.3.2 **Who is the audit report addressed to?**

Shareholders✓

Give a reason for your answer.
They are the owners of the company and have appointed the auditors.✓

2

3.3.3 **Explain why the Companies Act makes it a requirement for public companies to be audited by an independent auditor. Give ONE reason.**
Any ONE reason ✓✓

- Unbiased view presented
- Separation between management and ownership – interests of shareholders are safeguarded

2

3.3.4 **The auditor's report refers to the International Financial Reporting Standards (IFRS). Explain why auditors have to take IFRS into account when expressing their opinions?**

ONE VALID EXPLANATION✓✓
Requirement by auditing standards as the IFRS sets standards for preparation of financial statements.
This enables financial statements of different companies to be compared in South Africa and other countries.

2

TOTAL MARKS
70

QUESTION 4: CASH FLOW STATEMENT AND RATIO ANALYSIS

4.1 **Write down only the answer next to the question number (4.1.1 – 4.1.3) in the answer book**

4.1.1	Interest expense	✓
4.1.2	outflow	✓
4.1.3	excluded	✓

3

4.2.1 **For the purpose of the Cash Flow Statement calculate the income tax paid for the year ended 29 February 2016:**

36 000✓ + 420 000 ✓✓+ 94 000 ✓
= 550 000☑ **one part correct**

SARS INCOME TAX	
550 000	36 000
	420 000
	94 000
550 000	550 000
94 000	

5

4.2.2 **Prepare the section of the Cash Flow Statement showing the cash effects on financing activities for the year ended 29 February 2016.**

CASH FLOW FROM FINANCING ACTIVITIES **operation**	**☑(160 000)**
Proceeds from the issue of shares (20 000 x R10) **operation** 4 800 000✓ + 200 000✓☑ **operation** – 3 200 000✓*I* **3 200 000 + *x* – 200 000 = 4 800 000**	☑1 800 000
Buy back of shares 20 000 X R17✓	✓ (340 000)
Repayment of long term loan	✓ (1 620 000)

9

4.2.3 **Calculate the following financial indicators for the financial year 29 February 2016. (Round-off your calculations to ONE decimal point or to the nearest cent, where applicable.)**

Return on average shareholders' equity for 2016 (ROSHE)

$$\frac{1\ 080\ 000\checkmark}{½\checkmark(5\ 200\ 000\checkmark + 3\ 584\ 200\checkmark)} \times \frac{100}{1}$$

4 392 100 (3 marks)

= 24,6%☑ one part correct

Debt equity ratio for 2016

260 000✓ : 5 200 000 ✓
0,05 : 1 ☑ one part correct

5

3

4.2.4 **Comment on the following financial indicators.**
Note that the intended mark-up is 50% on cost of sales.

	Comment with figures **Comment** ✓ ✓ **Quote figures** ✓ ✓	**Reason for improvement or decline** ✓✓ ✓✓
% Gross profit on cost of sales	Increased from 39% to 42%. 42% is less than the mark-up of 50%	**Improvement** • Advertising used to increase sales • Improved marketing strategies • lower-priced suppliers, cheaper materials and using labour-saving technology
% Operating expenses on sales	Decreased/improved from 25% in 2015 to 19% in 2016	**Improvement** Internal control measures to reduce operating expenses • Kept to budget • Avoided wastage • Purchased from suppliers: good quality, low price • Cut down on employee benefits • Cut down on expenses • Increased sales

8

4.2.5 **The directors are of the opinion that the shareholders should be satisfied with the performance of the company. Explain TWO financial indicators or actual ratios/percentages to support their opinion.**

Name of indicator ✓ ✓ Figure and trend ✓✓ Explanation ✓✓

- Return on shareholders' earnings improved from 15.5% to 24,6% (see 4.2.3) This is higher than returns on an alternative investment. No financial institution can however offer 24,6% interest on investments.
- Earnings per share has improved from 68 cents to 150 cents per share.
- Dividends per share paid are 124 cents per share, which is an improvement from 115 cents in 2015.

6

4.2.6 **You are a shareholder of Mika Ltd.**
Calculate the price at which the new shares were offered.

See 4.2.2

$$\frac{1\ 800\ 000}{150\ 000} = R12$$ one part correct

Comment on the selling price of the new shares issued. Quote TWO relevant financial indicators to support your answer.

Comment ✓ ✓
Quoting of indicator ✓ ✓

- R12 is less than the R14,10 the market value on the JSE.
- R12 is greater than the NAV of R11,55 The selling price was 45 cents more than the NAV.

7

4.2.7 **One of the directors feels that the loan should be paid-off as soon as possible. Do you agree? Explain quoting TWO financial indicators (with figures) to support your answer.**

No✓
Financial indicators ✓ ✓
Quote figures ✓ ✓

- The return on total capital employed (ROTCE) for 2016 is 35% which is greater than the interest rate of 10.5%. This indicates positive gearing
- The debt equity ratio is low 0,05 : 1 which means that the business is in a position to borrow more money. This indicates low risk.

5

4.2.8 **Comment on the liquidity position of the company. Quote THREE relevant financial indicators (actual figures/ratios/percentages) and their trends**

Any THREE valid financial indicators:
Name of financial indicator ✓ ✓ ✓
Figure and trend ✓ ✓ ✓
Comment ✓✓✓ (One valid point per indicator **OR** 3 marks for overall comment)

- Current ratio has improved from 1,4 : 1 to 1,8 : 1
- Acid test ratio: improved from 0,7 : 1 to 0,9 : 1
- Rate of stock turnover: improved from 3,5 times p.a. to 4,2 times p.a.
- Debtors' collection period: improved from 75 days to 60 days.

General comment: For 3 marks (need only mention 3 indicators):

- There in a slight improvement in the liquidity position of the company. The business is more efficient in 2016.
- The trading stock is now being sold more quickly which will generate greater profit.
- The debtors are also paying their debt quicker in 2016 than 2015. This improves the cash flow into the business.
- The current ratio has improved because debtors are paying quicker/ trading stock is sold faster.
- The acid test ratio has improved as stock is trading / sold faster / less trading stock on hand.

9

TOTAL MARKS
60

QUESTION 5

5.1 VAT CONCEPTS

Choose the correct word from those which are given within the bracket

5.1.1	Output VAT	✓
5.1.2	Payable to	✓
5.1.3	Evasion	✓

3

5.2 VAT CALCULATIONS

Calculate the amount of VAT payable to OR receivable from SARS on 29 February 2016

5 700✓- 82 404✓✓ + 68 320 ✓✓ - 12 880 ✓ + 700 ✓ + 2 380 ✓- 2 336 ✓
= R20 520✓ ☑ operation receivable from SARS ✓ OR

$(\frac{588\ 600}{1}\ X\ \frac{14}{100})$
VAT Input: 82 404 + 12 880 + 2 336 = R97 620 (Dr)
VAT Output: 68 320 + 700 + 2 380 = R71 400 (Cr)
$(\frac{556\ 320}{1}\ X\ \frac{14}{114})$ **(19 380 – 17 000) OR (17 000 x 14%)**

VAT amount: 5 700+ 71 400 - 97 620 **(see calculations above)**
= **R20 520 receivable from SARS** **check operation + comment**

OR

VAT CONTROL

82 404		Balance	5 700
12 880			68 320
2 336			700
			2 380
(Total input)	**97 620**	**(Total output)**	**77 100**
		RECEIVALBLE from SARS (dr - cr) + "comment"	**20 520**

12

5.3 INVENTORY CALCULATIONS

5.3.1 What does *FIFO* stand for?

First-in-First-out ✓

1

5.3.2 **Calculate the closing stock of shoes according to the weighted average method on 30 June 2016.**

$$\frac{R163\,150\checkmark + R1\,144\,300\checkmark - 108\,000\checkmark\checkmark}{235\checkmark + 1\,525\checkmark - 150\checkmark}$$

$$\frac{R1\,199\,450\ (4\,marks)}{1\,610\ (3\,marks)}$$

= 745☑ x 400✓
= R298 000☑ Operation one part correct

10

5.3.3 **Calculate the number of stolen items of footwear accessories.**

3 200✓ – 1 700 ✓– 1 020✓
480 items were stolen ☑ one part correct

4

Average stock holding period in days.

$$\frac{\text{37 900}}{\frac{1}{2}\checkmark(R35\,000\checkmark + R40\,800\checkmark)} \; X \; \frac{365\checkmark}{1}$$

$$\frac{}{R68\,000\ \checkmark\checkmark\☑ \quad \left(\frac{85\,000}{1}\ X\ \frac{100}{125}\right)}$$ calculation

= 203.4 days☑ one part correct

8

Should Mani Traders continue buying and selling accessories? TWO points of advice. Quote figures to support your answer

Yes /NO ✓

Advice ✓✓ ✓✓
Quote figures ✓ ✓

- 480 items stolen – should adopt a better internal control (division of duties, proper authorisation, safekeeping of asset)
- Average stock holding 203,4 days which means that it is taking too long to sell the stock.
- Do not buy and sell footwear accessories – stolen stock (480 items) or too long stock on hand (203,4 days)

7

TOTAL MARKS
45

QUESTION 6

6.1 **Indicate whether each of the following statement is TRUE or FALSE**

6.1.1	False	✓
6.1.2	True	✓
6.1.3	False	✓
6.1.4	False	✓

4

6.2 **Identify an incorrect entry in the cash budget and explain why this is incorrect.**

Depreciation ✓
It is a non-cash item.✓

2

6.3 **State THREE ways the purchasing of Land and Building was funded.**

Additional loan – R400 000 ✓
Fixed deposit matured – R250 000✓
August closing bank balance – R550 000✓

3

6.4 **Complete the Debtors' Collection schedule for the budgeted period.**

MONTH	CREDIT SALES	OCTOBER	NOVEMBER
August 2016	**135 000**	**64 800**	
September 2016	**150 000**	45 000✓	72 000✓
October 2016	165 000 ✓	31 350✓✓	49 500✓
November 2016	180 000 ✓✓		**34 200**
	Both totals ☑	141 150	155 400

9

6.5 **Calculate the missing figures denoted by A – E on the cash budget.**

A		✓ 550 000
B	– 35 703 – 550 000 must be in brackets	✓✓(585 703)
C	55 000 + 10 090	✓✓65 090
D	$200\,000$ ✓ $X\ \frac{100}{200} = 100\,000$ ✓ $X\ \frac{35}{100}$ ✓ one part correct	☑35 000
E	$180\,000$ ☑ $X\ \frac{25}{75}$ ✓ see 6.4 one part correct	☑60 000

12

6.6 **Comment on the cash and credit sales. Quote figures.**

Comment ✓ ✓
Quote figures ✓ ✓

- Cash sales had a negative variance of R13 000. The actual amount of R42 000 is less than the budgeted amount of R55 000.
- The credit sales had a positive variance of R45 000. The actual amount of R180 000 was more than the budgeted amount of R135 000.
- There were more customers buying on credit (R180 000) as compared to cash sales of R42 000.

Explain how these amounts affect the cash flow of the business.

Explanation✓✓

- This will have resulted in a deficit of cash for August. This means that the closing balance of July covered the expenses for August.

6

Has the advertising campaign been beneficial to the business?

No ✓

Explain. Quote figures.

Explanation ✓✓
Quote figures ✓✓

- The actual advertising amount of R22 000 doubled from 5% to 10% on sales.
- The sales increased by a small amount of R2 000 (R222 000 – R220 000) only.
- Therefore, the increased advertising did not increase sales.

5

Do you think the collection from debtors is well controlled?

No ✓

Explain ✓✓
Quote figures. ✓✓

- Collections of R86 500 are much lower than expected, R165 000.
- This will cause a cash flow problem as the variance is R54 650.

Give TWO points of advice✓✓ ✓✓

- Ensure debtors adhere to policy by notifying them of outstanding balances / SMS.
- Charged interest on overdue amounts
- Do not allow further credit to debtors who do not adhere to the required credit policy.

9

TOTAL MARKS
50

TOTAL: 300

6.6 **Lewer kommentaar oor die kontant en kredietverkope. Haal syfers aan.**
Kommentaar ✓ ✓
Haal syfers aan✓ ✓

- Kontantverkope het 'n negatiewe verskil van R13 000. Die werklike bedrag van R42 000 is minder as die begrote bedrag van R55 000.
- Die Kredietverkope het 'n positiewe verskil van R45 000. Die werklike bedrag van R180 000 is meer as die begrote bedrag van R135 000.
- Daar was meer kredietverkope (R180 000) in vergelyking met kontantverkope van R42 000.

Verduidelik hoe hierdie bedrae die kontantvloei van die besigheid beïnvloed?
Verduideliking✓✓

- Dit het gelei tot 'n tekort in kontant gedurende Augustus. Dit beteken dat die eindsaldo van Julie die uitgawes van Augustus kon dek.

6

Was die advertensieveldtog tot voordeel vir die besigheid?
Nee✓

Verduidelik. Haal syfers aan.

Verduideliking ✓ ✓

Haal syfers aan ✓✓

- Die werklike advertensies van R22 000 het verdubbel van 5% tot 10% op verkope.
- Die verkope het met 'n klein bedrag van R2 000 (R222 000 – R220 000) vermeerder.
- Daarom het die verhoogde advertensies nie die verkope verhoog nie.

5

Dink jy die invorderings vanaf debiteure word goed beheer?

Nee ✓

Verduideliking ✓✓
Haal syfers aan ✓ ✓

- Invorderings van R86 500 is baie laer as die verwagte R165 000.
- Dit sal 'n kontantvloeiprobleem veroorsaak as die verskil R54 650 is.

Gee TWEE punte van advies.✓✓ ✓✓

- Verseker dat debiteure die beleid nakom en stel hulle in kennis van uitstaande saldo's / SMS.
- Hef rente op agterstallige rekeninge
- Moenie verdere krediet toestaan as die debiteure nie die kredietbeleid nakom nie.

9

TOTALE PUNTE
50

TOTAAL: 300

VRAAG 6 KONTANTBEGROTING EN KONSEPTE

6.1 **Dui aan of die volgende bewerings WAAR of ONWAAR is.**

6.1.1	Onwaar	✓
6.1.2	Waar	✓
6.1.3	Onwaar	✓
6.1.4	Onwaar	✓

4

6.2 **Identifiseer 'n verkeerde inskrywing in die kontantbegroting en verduidelik waarom hierdie inskrywing verkeerd is.**

Waardevermindering ✓
Dit is nie 'n kontant item nie✓

2

6.3 **Op watter DRIE maniere kon die aankoop van Grond en Geboue gefinansier word?**

Addisionele Lening – R400 000 ✓
Vaste Deposito verval – R250 000✓
Augustus sluitingsaldo – R550 000

3

6.4 **Voltooi die Debiteure Invorderingskedule vir die begrote periode.**

MAAND	KREDIETVERKOPE	OKTOBER	NOVEMBER
Augustus 2016	**135 000**	**64 800**	
September 2016	**150 000**	45 000✓	72 000✓
Oktober 2016	165 000 ✓	31 350✓✓	49 500✓
November 2016	180 000 ✓✓		**34 200**
	☑ **Vir albei totale**	141 150	155 400

9

6.5 **Bereken die ontbrekende getalle by A – E in die kontantbegroting.**

A		✓ 550 000
B	- 35 703 – 550 000 moet in hakies wees	✓✓(585 703)
C	55 000 + 10 090	✓✓65 090
D	$200\,000 \quad X \frac{100}{200} = 100\,000$ ✓ $X \frac{35}{100}$ ✓✓ een deel korrek	☑35 000
E	$180\,000$☑ $X \frac{25}{75}$✓ **sien 6.3** een deel korrek	☑60 000

12

5.3.2 **Bereken die eindvoorraad van die skoene volgens die geweegde gemiddelde metode op 30 Junie 2016.**

$$\frac{R163\,150✓ + R1\,144\,300✓ - 108\,000✓✓}{235✓ + 1\,525✓ - 150✓}$$

$$\frac{R1\,199\,450\ (4\ punte)}{1\,610\ (3\ punte)}$$

= 745☑ x 400✓
= R298 000☑

Bewerking een deel korrek

10

5.3.3 **Bereken die aantal gesteelde items van skoenbykomstighede**.

3 200✓ – 1 700 ✓– 1 020✓
480 items is gesteel ☑ een deel korrek

4

Bereken die gemiddelde voorraadomsetsnelheid in dae .

$$\frac{37\,900}{\frac{1}{2}✓(R35\,000✓ + R40\,800✓)} \; X \; \frac{365✓}{1}$$

$$R68\,000\ ✓✓☑ \quad \left(\frac{85\,000}{1} \; X \; \frac{100}{125}\right)$$

bewerkstellig

= 203.4 dae☑ een deel korrek

8

Dink jy Manie Handelaars moet voortgaan met die koop en verkoop van skoenbykomstighede voorraad ? Verskaf TWEE punte van advies. Haal syfers aan om jou antwoord te staaf.

Ja /NEE ✓

Advies✓✓ ✓✓
Haal syfers aan ✓ ✓

- 480 items is gesteel – moet interne kontrole verbeter (skeiding van pligte, behoorlike magtiging, beveiliging van bates)
- Gemiddelde voorraadhouding is 203,4 dae wat beteken dat dit te lank neem om voorraad te verkoop
- Moenie skoen benodigdhede aankoop of verkoop nie – gesteelde voorraad (480 items) of te lang voorraadhouding (203,4 dae)

7

TOTALE PUNTE
45

VRAAG 5 BTW EN VOORRAADWAARDASIE

5.1 BTW KONSEPSIE

Kies die korrekte woord uit die gegewe woorde in hakies

5.1.1	Uitset BTW	✓
5.1.2	Betaalbaar aan	✓
5.1.3	Ontduiking	✓

3

5.2 BTW BEREKENINGE

Bereken die bedrag BTW betaalbaar aan OF ontvangbaar van SAID op 29 Februarie 2016.

5 700✓- 82 404✓✓ + 68 320 ✓✓ - 12 880 ✓ + 700 ✓ + 2 380 ✓- 2 336 ✓

= R20 520✓ ☑ bewerking ontvangbaar van SAID ☑ OF

$(\frac{588\ 600}{1}\ X\ \frac{14}{100})$

Inset BTW: 82 404 + 12 880 + 2 336 = R97 620 (Dr)

Uitset BTW: 68 320 + 700 + 2 380 = R71 400 (Cr)

$(\frac{556\ 320}{1}\ X\ \frac{14}{114})$ **(19 380 – 17 000) OR (17 000 x 14%)**

BTW bedrag: 5 700 + 71 400 - 97 620 **(kyk bewerking bo)**

= **R20 520 ontvangbaar van SAID** **kontroleer bewerking+ kommentaar**

OF

BTW KONTROLE

82 404	Saldo 5 700
12 880	68 320
2 336	700
	2 380
(Totale inset) 97 620	**(Totale uitset) 77 100**
	ONTVANGBAAR van SAID **20 520** (dt - kt) + "kommentaar"

12

5.3 VOORRAADWAARDASIE

5.3.1 Waarvoor staan die afkorting *EIEU*?

Eerste-In-Eerste-Uit ✓

1

4.2.8 **Lewer kommentaar oor die likiditeitsposisie van die maatskappy. Haal DRIE relevante finansiële aanwysers aan (bedrae / verhouding / persentasies) en toon ook die neiging.**

Enige DRIE geldige finansiële aanwysers:
Naam van finansiële aanwyser ✓ ✓ ✓
Syfer en neiging ✓ ✓ ✓
Kommentaar ✓✓✓ (Enige geldige punt per aanwyser **OF** 3 punte vir algehele kommentaar)

- Bedryfsverhouding het verbeter van 1,4 : 1 na 1,8 : 1
- Vuurproefverhouding: verbeter van 0,7 : 1 na 0,9 : 1
- Voorraad voorhande: verbeter van 3,5 keer per jaar na 4,2 keer per jaar
- Debiteure-invorderingstermyn: verbeter van 75 dae na 60 dae.

Algemene kommentaar: Vir 3 punte (slegs nodig om 3 aanwysers te noem):
- Daar is 'n klein verbetering in die likwiditeit van die maatskappy. Die besigheid is meer doeltreffend in 2016.
- Die handelsvoorraad word nou vinniger verkoop wat beteken dat hul meer wins sal genereer.
- Die debiteure betaal hul skuld baie vinniger in 2016 as in 2015. Dit verbeter die kontantvloei van die besigheid.
- Die vuurproefverhouding het verbeter omdat die voorraad vinniger verkoop word / minder voorraad is voorhande.

9

TOTALE PUNTE
60

4.2.5 **Die direkteure is van mening dat die aandeelhouers gelukkig behoort te wees met die prestasie van die maatskappy. Verduidelik en haal TWEE finansiële aanwysers aan of werklike verhoudings / persentasies om hul opinie te staaf.**

Naam van aanwyser ✓✓ Syfer en neiging ✓✓ Verduideliking ✓✓

- Die opbrengs op gemiddelde aandeelhouersbelang het verbeter van 15,5% tot 24,6% (sien 4.2.3). Dit is hoër opbrengs as 'n alternatiewe belegging. Geen finansiële instelling kan 24,6% rente op beleggings bied nie.
- Verdienste per aandeel het verbeter van 68 sent tot 150 sent per aandeel
- Dividende per aandeel betaal is 124 sent per aandeel wat 'n verbetering is van 115 sent in 2015.

6

4.2.6 **Jy is 'n aandeelhouer van Mika Beperk.**
Bereken die prys waarteen die nuwe aandele aangebied word.

$$\frac{1\,800\,000\ \text{sien 4.2.2}}{150\,000} = R12$$

Lewer kommentaar oor die verkoopsprys van die nuwe aandele. Haal TWEE relevante finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf.

Kommentaar ✓ ✓
Aanhaal van finansiële aanwyser ✓ ✓

- R12 is minder as die R14,10 markprys op die JEB
- R12 is groter as die NBW van R11,55. Die verkoopprys was 45 sent meer as die NBW.

7

4.2.7 **Een van die direkteure voel dat die lening so as gou moontlik terugbetaal moet word. Stem jy saam? Verduidelik deur TWEE finansiële aanwysers (met bedrae) aan te haal om jou antwoord te staaf.**

Nee✓
Finansiële aanwyser ✓ ✓
Aanhaal van syfers ✓ ✓

- Die opbrengs op totale kapitaal aangewend vir 2016 is 35% wat meer is as die rentekoers van 10,5%. Dit dui op positiewe neiging.
- Die skuld/ekwiteits verhouding is lag 0,05:1 wat beteken dat die besigheid in 'n posisie is om meer geld te leen. Dit dui op lae risiko.

5

4.2.3 **Bereken die volgende finansiële aanwysers op 29 Februarie 2016: (Rond alle berekeninge af tot EEN desimale plek of tot die naaste sent, waar van toepassing).**

Opbrengs op gemiddelde aandeelhouersbelang vir 2016 (OOAHB)

$$\frac{1\ 080\ 000\checkmark}{½\checkmark(5\ 200\ 000\checkmark + 3\ 584\ 200\checkmark)} \ X\ \frac{100}{1}$$

4 392 100 (3 punte)

= 24,6%☑ een deel korrek

5

Skuld/Ekwiteit verhouding vir 2016

260 000✓ : 5 200 000 ✓

0,05 : 1 ☑ een deel korrek

3

4.2.4 **Lewer kommentaar oor die volgende finansiële aanwysers.**
Neem kennis dat die beoogde winsopslag 50% op koste van verkope is.

	Kommentaar met syfers **Kommentaar ✓ ✓** **Haal syfers aan ✓ ✓**	**Rede vir Verbetering of afname** ✓✓ ✓✓
% bruto wins op koste van verkope	Toename van 39% na 42%. 42% is minder as die winsopslag van 50%.	**Verbetering** • Reklame verhoog gewoonlik verkope • Verbeter bemarkingstrategieë • Gebruik goedkoper verskaffers, goedkoper materiaal en maak van arbeid-besparings tegnologie gebruik
% bedryfsuitgawes op verkope	Afname/verbetering van 25% in 2015 na 19% in 2016.	**Verbetering** Interne kontrolemaatreëls om bedryfsuitgawes te verminder • Hou by die begroting • Verhoed vermorsing • Aankope van verskaffers: goeie kwaliteit, lae produkte • Sny op werknemervoordele • Sny op uitgawes • Verhoog verkope

8

VRAAG 4: KONTANTVLOEISTAAT EN VERHOUDINGSANALISE

4.1 **Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (4.1.1 – 4.1.3) in die antwoordboek.**

4.1.1	Rente uitgawe	✓
4.1.2	uitvloei	✓
4.1.3	uitgesluit	✓

3

4.2.1 **Vir die doel van die kontantvloeistaat, bereken die inkomstebelasting betaalbaar vir die jaar geëindig 29 Februarie 2016.**

36 000✓ + 420 000 ✓✓+ 94 000 ✓
= 550 000✓ een deel korrek

SAID INKOMSTEBELASTING	
550 000	36 000
	420 000
	94 000
550 000	550 000
94 000	

5

4.2.2 **Berei die afdeling vir die kontantgevolge van finansieringsaktiwiteite in die Kontantvloeistaat voor, vir die jaar geëindig op 29 Februarie 2016.**

KONTANTGEVOLGE VAN FINANSIERINGS-AKTIWITEITE bewerking	**☑(160 000)**
Opbrengs uit die uitreik van aandele (20 000 x R10) 4 800 000✓ + 200 000✓☑ bewerking – 3 200 000✓*l* **3 200 000 + *x* – 200 000 = 4 800 000** bewerking	☑1 800 000
Terugkoop van aandele: 20 000 X R17✓	✓ (340 000)
Terugbetaling van langtermynlening	✓ (1 620 000)

9

3.3 OUDIT VAN PROTEA BEPERK

3.3.1 **Die besigheid het 'n (gekwalifiseerde, ongekwalifiseerde, weerhoudende) verslag ontvang.**

Weerhouding (disclaimer)✓

Gee 'n rede vir jou antwoord.✓✓
- Die eksterne ouditeure 'het nie 'n mening' uitgespreek oor die finansiële state van Protea Bpk.
- Ouditeure was nie in staat om 'n mening uit te spreek nie, omdat hulle nie 'n groot gedeelte van die maatskappy se transaksie kon verifieer nie.
- Ouditeure was nie in staat om 'n mening uit te spreek nie, omdat hulle nie voldoende ouditbewys kon vind nie.

3

3.3.2 **Aan wie is die ouditverslag gerig?**

Aandeelhouers✓

Gee 'n rede vir jou antwoord.
Hulle is die eienaars van die maatskappy en het die ouditeure aangestel.✓

2

3.3.3 **Verduidelik waarom dit 'n vereiste van die Maatskappywet is, dat publieke maatskappye deur 'n onafhanklike ouditeur geoudit moet word. Gee EEN rede.**
Enige EEN rede ✓✓

- Onpartydige opinie gelewer
- Skeiding tussen die bestuur en eienaarskap –belange van die aandeelhouers word beskerm

2

3.3.4 **Die ouditeursverslag verwys na die Internasionale Finansiële Verslagdoeningstandaard (IFRS). Verduidelik waarom die ouditeure IFRS in berekening moet bring wanneer hulle hul opinies lig.**

EEN GELDIGE VERDUIDELIKING✓✓

Vereiste van ouditeuring aangesien die IFRS die standaarde van voorbereiding van finansiële state stel.
Dit maak dit moontlik dat finansiële state van verskillende maatskappye in Suid-Afrika en ander lande met mekaar vergelyk kan word

2

TOTALE PUNTE
70

3.2.2 **Berei die volgende notas tot die Balansstaat (Staat van Finansiële Posisie) voor:**
VASTE / TASBARE BATES

	Grond en Geboue	Voertuie	Toerusting
Drawaarde aan die begin van die jaar		☑ 416 000	✓ 110 000
Kosprys (452 000 + 200 000)	✓ 4 789 720	**652 000**	**760 000**
Opgehoopte waardevermindering		**(236 000)**	**(650 000)**
Bewegings:			
Toevoegings	✓ 2 000 000		
Verkope teen drawaarde 200 000 – *72 000		✓✓☑ enige berag (128 000)	
Waardevermindering vir die jaar		✓ (83 200)	✓✓ (109 999)
Drawaarde aan die einde van die jaar	**6 789 720**	✓ 204 800	bewerking ☑ 1
Kosprys	**6 789 720**	**452 000**	**760 000**
Opgehoopte waardevermindering		**(247 200)**	bewerking ☑ (759 999)

* (200 000 – 10 000 – 118 000)

13

GEWONE AANDELEKAPITAAL

GEMAGTIG	
Aantal gemagtigde gewone aandele: 3 000 000 aandele	
UITGEREIK	**R**
2 000 000 Gewone aandele aan die begin van die jaar	**5 000 000**
250 000 ✓ Gewone aandele uitgereik gedurende die finansiële jaar @R7 elk✓ bewerking	☑1 750 000
10 000✓ Gewone aandele teruggekoop teen gemiddelde prys *R3✓✓ enige een deel korrek	☑ (30 000)
2 240 000✓ Gewone aandele aan die einde van die jaar bewerking	☑6 720 000
$\frac{*5\,000\,000 + 1\,750\,000}{2\,250\,000}$	

9

3.2 YEH HAI BEPERK

3.2.1

YEH HAI BEPERK INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 29 FEBRUARIE 2016		
Verkope 5 970 000 – 70 000 ✓– 15 000✓	een deel korrek	☑5 885 000
Koste van Verkope 3 200 000 – 10 000 ✓✓	een deel korrek	☑ (3 190 000)
Bruto Wins	bewerking	☑2 695 000
Ander Bedryfsinkomste	bewerking	☑190 039
Oninbare skulde ingevorder		**3 860**
Huur Inkomste 234 000 – 49 500✓✓☑	een deel korrek	☑184 500
Voorsiening vir oninbare skulde aangesuiwer 22 000– 20 321		✓✓1 679
Bruto Bedryfsinkomste		2 885 039
Bedryfsuitgawes	bewerking	☑ (2 372 572)
Salarisse en Werkgewersbydrae		**921 268**
Direkteursfooie		**840 000**
Verlies met verkoop van bate		**10 000**
Oudit fooie 76 000 + 24 000		✓✓ 100 000
Diverse uitgawes 292 330 – 10 000		✓✓282 330
Oninbare skulde 12 100 + 675✓☑	een deel korrek	☑12 775
Waardevermindering	sien 3.2.2 TB	☑193 199
Handelsvoorraadtekort 1 534 000 ✓+ 10 000 ✓– 1 531 000✓	een deel korrek	☑13 000
Bedryfswins of (velies)		☑512 467
Rente Inkomste		**27 000**
Wins (Verlies) voor rente uitgawe	bewerking	☑539 467
Rente uitgawe 600 000 + 423 000 – 948 000		✓✓ (75 000)
Wins (Verlies) voor belasting	bewerking	☑464 467
Inkomstebelasting 150 000 + 17 000		✓✓ (167 000)
Netto wins (Verlies) na belasting	bewerking	☑297 467

35

VRAAG 3 MAATSKAPPY FINANSIËLE STATE & OUDITVERSLAG

3.1 **Pas die konsepte in kolom A by die beskrywing in kolom B.**

3.1.1	**C**	✓
3.1.2	**D**	✓
3.1.3	**A**	✓
3.1.4	**B**	✓

4

3.2 VERVOLG OP VOLGENDE BLADSY

2.3 FAST MOVERS FABRIEKSWINKEL

2.3.1 **Bereken die gelykbreekpunt.**

$$\frac{R612\ 000✓}{R270✓ - R170✓} = \frac{R612\ 000}{R100}$$

= 6 120 eenhede ☑een deel korrek

4

Patrick is tevrede met die gelykbreekpunt. Verduidelik. Haal syfers aan.

- Die gelykbreekpunt het gedaal van 7 000 eenhede tot 6 120✓✓
- Die besigheid produseer 12 000 eenhede, wat meer is as die gelykbreekkpunt.✓✓
- Dit dui daarop dat die besigheid steed wins maak.

4

2.3.2 **Identifiseer EEN spesifieke fabriekskoste wat verbeter het. Haal syfers aan.**

Direkte materiaalkoste✓per eenheid verlaag van R95 na R85 ✓

Gee EEN moontlike rede hiervoor.

Enige twee geldige redes bv. ✓✓

- Beter effektiwiteit in die gebruik van grondstowwe / minder vermorsing
- Beter kwaliteit grondstowwe sal lei tot minder vermorsing
- Soek 'n verskaffer nader aan die fabriek om vraggeld te verminder
- Vermindering in prys/ wisselkoers (as daar invoere is)

4

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 2: VERVAARDIGING, KONSEPTE EN NOTAS
KONSEPTE

2.1 **Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs "waar" of "onwaar" langs die vraagnommer (2.1.1 – 2.1.3) in die ANTWOORDBOEK neer.**

2.1.1	Waar	✓
2.1.2	Onwaar	✓
2.1.3	Onwaar	✓

3

2.2 DIE KLEREFABRIEK-WINKEL

2.2.1 **Stel die Fabrieksbokoste-nota tot die Produksiekostestaat op.**

Indirekte materiaal (9 800✓ + 39 800✓ – 7 300✓) x $\frac{2}{3}$✓	Een deel korrek 28 200☑
Salaris : Voorman	216 000✓
Huur uitgawe ($\frac{130\,000}{13}$ X $\frac{12}{1}$✓) X $\frac{600}{1\,000}$✓	Een deel korrek 72 000☑
57 600 – 1 punt 9 000 – 1 punt Indirekte lone (6 x 50 x 192) ✓ + (3 x 40 x 75) ✓	Een deel korrek 66 600☑
Waardevermindering op fabriekstoerusting	56 250✓
(–1 vreemde items maks – 2	439 050☑

14

2.2.2 **Bereken die direkte materiaalkoste op 29 Februarie 2016.**

164 800✓ + 950 800✓ + 47 500✓+ 225 000✓✓ – 251 000✓
= 1 137 100☑ bewerking een deel korrek

7

Bereken die direkte arbeidskoste op 29 Februarie 2016.

844 600 ✓ + 228 400 ✓ + 97 856 ✓
=1 170 856☑ bewerking een deel korrek

4

1.2.2 **Rekonsilieer die Krediteurekontrole-rekening met die Krediteurelys op 31 Augustus 2016. Die Krediteurekontrole-rekening begin met R108 450 en die Krediteurelys met R104 865. Die saldo van die kredietkontrole-rekening was R108 450 en die totaal van die kredietlys was R104 865.**

	KREDITEUREKONTROLE		KREDITEURELYS	
	DEBIET	**KREDIET**	**DEBIET**	**KREDIET**
		108 450		**104 865**
A.	✓1 080			
B.	**(825 + 825)**✓✓1 650			
C.			✓405	
D.		**(981 – 918)** ✓✓63		☑63
E.		✓810		✓810
F.		✓180		✓180
G.	✓1 260			
☑ Beide totale	**SALDO**	105 513	**SALDO**	105 513

13

TOTALE PUNTE
35

1.1.3 **Verduidelik EEN interne kontrolemaatstaf wat nodig is in hierdie saak.** ✓✓

- Dring aan dat alle kontant ingevorder daagliks gedeponeer moet word.
- Skeiding van pligte waar een persoon kontant ontvang en ander persoon geld deponeer.
- Kontroleer dokumentasie op 'n daaglikse basis; ontvangstes moet gelyk wees aan deposito's.
- Rotasie van pligte

2

1.2 KREDITEURE-REKONSILIASIE

1.2.1 **Verduidelik waarom die saldo van die Krediteurekontrole-rekening en die totaal van die Krediteurelys ooreen moet stem.**

Moontlike antwoord✓✓

- Die Krediteurekontrole-rekening is 'n opsomming van al die individuele transaksies in die persoonlike rekeninge van krediteure in die Krediteure Grootboek.
- Dit word opgestel vanaf dieselfde dokumente, daarom moet die saldo van die Krediteurekontrole-rekening gelyk wees aan die totaal van die Krediteurelys.

2

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

VOORBEREIDENDE EKSAMEN – 2016

REKENINKUNDE

MEMORANDUM

VRAAG 1: BANK EN KREDITEUREREKONSILIASIES

1.1 BANKREKONSILIASIE

1.1.1 Bereken die banksaldo op 31 Julie 2016.

– R13 500✓✓ + R123 800 ✓– R90 950✓– R270 ✓– R2 400✓ + R6 000 ✓– R1 900✓+ R1 350 ✓+ R2 950 ✓= R25 080☑ een deel korrek

OF

– R13 500 + R123 800 – R90 950 – R270 – R2 400 + R6 000 – R1 900+ (R7 050 – 5 700) + R2 950 = R25 080

BANK			
	123 800	*	13 500
	6 000		90 950
	1 350		270
	2 950		2 400
			1 900
		Saldo	**25 080**
	134 100		**134 100**
Saldo	**25 080**	Een deel korrek	

*-19 650 + 9 500 – 2 950 - 400

BANK			
	123 800	*	13 500
	6 000		90 950
	7 050		5 700
	2 950		270
			2 400
			1 900
		Saldo	**25 080**
	139 800	Een deel korrek	**139 800**
Saldo	**25 080**		

11

1.1.2 Stel die Bankversoeningstaat op 31 Julie 2016 op.

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 JULIE 2016			
	Debiet	Krediet	**Indien een kolom metode gebruik is**
Kredietsaldo volgens die Bankstaat	Een deel korrek	✓☑ 17 980	17 980
Krediteer uitstaande deposito		✓12 800	12 800
Debiteer uitstaande tjeks:			
Nr. 687	✓950		(950)
Nr. 692	✓4 750		(4 750)
Debietsaldo volgens Bankrekening sien 1.1.1	☑25 080		(25 080)
Beide totale ☑	30 780	30 780	

7

GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

2016

MEMORANDUM

REKENINGKUNDE (10710)

NASIENBEGINSELS

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Penalisering vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) word slegs toegepas as die kandidaat punte verdien het vir die bedrae op daardie spesifieke item.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien 'n antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie).
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie.
10. Wees bewus dat kandidate wel geldige alternatiewe buite hierdie nasienriglyne kan verskaf.
11. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

12. Hierdie memo is nie vir publieke verspreiding nie omdat sekere items as foutief mag voorkom. Die aanpassings is gemaak as gevolg van nuanses in sekere vrae.

18 bladsye